

2010 Międzynarodowy Rok Różnorodności Biologicznej

DLA NAUCZYCIELA

RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA TO ŻYCIE

Organizacja Narodów Zjednoczonych ogłosiła rok 2010 Międzynarodowym Rokiem Różnorodności Biologicznej. To wyraz specjalnego uhonorowania życia na Ziemi i podkreślenie znaczenia, jakie różnorodność biologiczna stanowi dla każdego człowieka. Wszystkie kraje świata zostały w tym dedykowanym roku zaproszone do udziału w działaniach chroniących całe bogactwo życia na Ziemi. Jesteśmy integralną częścią przyrody, nasz los jest nierozzerwalnie związany z różnorodnością przejawów życia, bogactwem gatunków roślin, zwierząt i mikroorganizmów, zachodzących między nimi procesów oraz miejsc, które są ich środowiskiem. Na całym świecie jesteśmy zależni od różnorodności biologicznej, zapewniającej nam pożywienie, opał, lekarstwa i dziesiątki innych niezbędnych do ludzkiej egzystencji produktów. Nie mówiąc już o takich uniwersalnych wartościach jak zachwyt nad pięknem świata i pogłębienie duchowości, bez których nasze życie staje się mało radosne i uboższe.

Różnorodność biologiczna to pozornie nieprzebrane bogactwo życia, tymczasem wprost na naszych oczach zmniejsza się w alarmującym tempie, a winna temu jest działalność człowieka. W samej Europie jeden na sześć gatunków ssaków i ponad 13% gatunków ptaków jest poważnie zagrożonych tak jak i nawet 80% chronionych rodzajów siedlisk. Wskutek działalności człowieka w ciągu ostatnich 100 lat współczynnik wymierania gatunków wzrósł 50- 1000 razy. To niespotykane dotąd tempo zanikania gatunków i ekosystemów dramatycznie osłabia trwałość misternej sieci życia, systemu, którego jesteśmy częścią i od którego zależy. Powoduje też zmniejszenie odporności na zjawiska takie jak np. zmiany klimatu. To zagrożenie dla nas wszystkich!

Często uważa się, że przyroda warta ochrony to tylko ta, która występuje na naturalnych dzikich terenach, w parkach narodowych czy rezerwach, a mieszkańcy miast mogą się z nią spotkać jedynie na wakacjach, bo u siebie są skazani na kamienną pustynię. Tymczasem na cały świat obserwuje się gwałtowny rozrost miast i zwiększanie się liczby ich mieszkańców. Nazywamy ten proces urbanizacją - w niektórych krajach Europy mieszkańcy stanowią niemal 90% ludności. W Polsce liczba mieszkańców miast przekroczyła już 60% obywateli, a tereny miejskie „rozlewają się” coraz dalej od rogatek. Przyroda, na której tereny wkraczają miasta jest zagrożona i wypierana. Jednak świat żywy powoli i z trudem, ale jednak adaptuje się do urbanizacji- wiele gatunków roślin i zwierząt powraca, a nawet rośnie ich liczebność. Miasto, wbrew pozorom, ma też swoje plusy- cieplejszy mikroklimat, większą dostępność jedzenia, a miejskie parki mają często starsze drzewostany niż okoliczne lasy. Mamy więc szansę na fascynujący kontakt z przyrodą także i w mieście. Tylko... trzeba się nauczyć ją zauważać. A to już pierwszy krok do tego by zrozumieć jej potrzeby i zacząć się o nią troszczyć. Wiele można zrobić by zmniejszyć zagrożenia różnorodność biologicznej miast - dbałość o miejskie drzewa, odpowiednie remonty miejskich budynków tak by ocalić miejsca na ptasie gniazda to tylko dwa przykłady z szerokiej gamy możliwości. Najpierw jednak trzeba jednak dostrzec, że my ludzie, nie jesteśmy jedynymi mieszkańcami miast i zdać sobie sprawę jaką rolę odgrywa przyroda na terenach zurbanizowanych - nie tylko zieleń miejska oczyszczając powietrze i dostarczając tlenu ale i

dziesiątki różnych gatunków - chociażby przez dawanie fascynujących wrażeń z obserwacji. Celem Międzynarodowego Roku Różnorodności Biologicznej jest zmobilizowanie ludzi na całym świecie, by uczynili wszystko dla ochrony przyrody i zahamowania tempa trwonienia niezastąpionego dobra, jakim jest bogactwo form życia. Także i w miastach Musimy wspólnie uratować żywy skarb przyrody. To najżywotniejszy interes współczesnych obywateli świata i warunek pomyślności przyszłych pokoleń. To wezwanie do działań zwłaszcza dla osób zajmujących się edukowaniem. Międzynarodowy Rok Różnorodności Biologicznej stwarza wyjątkową okazję, by dzięki mądrze prowadzonej edukacji na całym świecie wzrosła świadomość znaczenia ogromnej roli, jaką odgrywa różnorodność dla zapewnienia trwałości życia. Najdobitniej podkreśla to hasło roku:

RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA TO ŻYCIE

RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA TO ŻYCIE KAŻDEGO Z NAS

Dr Anna Kalinowska

Dyrektor Centrum Badań nad Środowiskiem Przyrodniczym Uniwersytetu Warszawskiego

